

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
PAOLO MENGGOZZI IŠVADA,
pateikta 2017 m. rugsėjo 12 d.¹

Byla C-291/16

Schweppes S.A.
prieš
Red Paralela SL,
Red Paralela BCN SL, anksčiau – Carbòniques Montaner SL,
dalyvaujant
Orangina Schweppes Holding BV,
Schweppes International Ltd,
Exclusivas Ramírez SL

(Juzgado de lo Mercantil no 8 de Barcelona (Barselonos komercinių bylų teismas Nr. 8, Ispanija)
pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Prekių ženklai –
Direktyva 2008/95/EB – 7 straipsnio 1 dalis – Prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimas –
Lygiagretūs prekių ženklai – Prekių ženklų perleidimas Europos ekonominės erdvės (EEE)
teritorijos dalyje“

1. Praėjus daugiau kaip 20 metų nuo 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) (toliau – Sprendimas *IHT*) Teisingumo Teismui ir vėl pateikiami prejudiciniai klausimai, susiję su prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimu, kai gretutinės teisės, kurių kilmė yra ta pati, keliuose Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėse savanoriškai suskaidomos. Šiomis aplinkybėmis jo prašoma dar kartą apvarstyti teisės į prekių ženklą apsaugos ir laisvo prekių judėjimo pusiausvyrą.
2. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą šioje byloje pateiktas, be kita ko, dėl 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/95/EB valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti² 7 straipsnio 1 dalies ir SESV 36 straipsnio išaiškinimo.
3. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą, kilusį tarp Ispanijos bendrovės *Schweppes SA* ir bendrovių *Red Paralela SL* ir *Red Paralela BCN SL* (anksčiau – *Carbòniques Montaner SL*; toliau kartu – bendrovės *Red Paralela*) dėl to, kad šios bendrovės į Ispaniją importavo Jungtinės Karalystės kilmės toniko butelius, pažymėtus prekių ženklu SCHWEPPEES.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² OL L 299, 2008, p. 25, ir klaidų ištaisymas OL L 11, 2009, p. 86. Direktyva 2008/95 nuo 2019 m. sausio 15 d. panaikinama 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 336, 2015, p. 1), įsigaliojusia 2016 m. sausio 12 d., o jos 15 straipsnis iš esmės atitinka Direktyvos 2008/95 7 straipsnį.

Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

4. Prekių ženklas SCHWEPPES pasirodė dar 1783 m., kai Jacob Schwebpe išrado pirmąjį pramoninį vandens karbonizacijos procesą, kurį naudojant buvo pagamintas gėrimas, tada vadinamas „Schweppes’s Soda Water“, ir Ženevoje (Šveicarija) įsteigė bendrovę *J. Schwebpe & Co*. Ilgainiui prekių ženklas SCHWEPPES įgijo gerą vardą pasaulinėje tonikų rinkoje.

5. Europoje žymuo „Schweppes“ yra įregistruotas kaip serija nacionalinių žodinių ir vaizdinių tapatių arba beveik tapatių prekių ženklų visose EEE valstybėse narėse.

6. Ilgą laiką *Cadbury Schweppes* buvo vienintelė visų šių registruotų prekių ženklų savininkė. 1999 m. ji grupei *The Coca-Cola Company* (toliau – *Coca-Cola*) perleido teises, susijusias su prekių ženklais SCHWEPPES, trylikoje EEE valstybių narių, tačiau išliko šių teisių savininkė 18 kitų valstybių³. 2009 m. *Cadbury Schweppes*, tapusią *Orangina Schweppes Group* (toliau – grupė *Orangina Schweppes*), perpirko Japonijos grupę *Suntory*.

7. Ispanijoje registruoti prekių ženklai SCHWEPPES priklauso *Schweppes International Ltd.*, Anglijos bendrovės *Orangina Schweppes Holding BV*, kuri yra *Orangina* grupės pagrindinė patronuojančioji bendrovė, patronuojamajai bendrovei. Ispanijoje įsteigta *Schweppes*, kuri yra *Orangina Schweppes Holding* patronuojamoji bendrovė, priklauso išimtinė licencija naudoti šiuos prekių ženklus Ispanijoje.

8. 2014 m. gegužės 29 d. *Schweppes* pareiškė ieškinį bendrovėms *Red Paralela* dėl klastojimo, nes Ispanijoje buvo importuojami ir parduodami prekių ženklu SCHWEPPES pažymėti toniko buteliai iš Jungtinės Karalystės. Kaip nurodo *Schweppes*, šie veiksmai yra neteisėti, nes minėtus toniko butelius pagamino ir rinkai pateikė ne ji pati ir be jos sutikimo, juos rinkai pateikė *Coca-Cola*, neturėjusi jokio ryšio su grupe *Orangina Schweppes*. Šiomis aplinkybėmis ji teigia, kad dėl nagrinėjamų žymenų ir prekių tapatumo vartotojas negali atskirti šių butelių komercinės kilmės.

9. Bendrovės *Red Paralela*, gindamosi nuo šio ieškinio dėl klastojimo, rėmėsi teisės į prekių ženklą pasibaigimu, kurį nulėmė, kiek tai susiję su prekių ženklu SCHWEPPES pažymėtomis prekėmis iš Europos Sąjungos valstybių narių, kuriose *Coca-Cola* priklauso šis prekių ženklas, numanomas sutikimas. Be to, bendrovių *Red Paralela* teigimu, *Coca-Cola* ir *Schweppes International* neginčijamai sieja teisiniai ir ekonominiai ryšiai bendrai naudojant žymenį *Schweppes* kaip universalų prekių ženklą⁴.

10. Kaip yra nustatęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikšmingos šios bylos faktinės aplinkybės yra tokios:

- *Schweppes International*, nors lygiagretūs prekių ženklai jai priklauso tik dalyje EEE valstybių narių, reklamavo bendrą prekių ženklo SCHWEPPES įvaizdį;
- *Coca-Cola*, kuriai priklauso kitose EEE valstybėse narėse registruoti lygiagretūs prekių ženklai, prisidėjo prie šio prekių ženklo bendro įvaizdžio palaikymo;

3 Savo rašytinėse pastabose *Schweppes* pažymi, kad Europos Komisija paprieštaravo dėl *Cadbury Schweppes* iš pradžių suplanuoto prekių ženklo SCHWEPPES perleidimo bendrovei *Coca-Cola* pasauliniu mastu ir kad būtent po šio prieštaravimo prekių ženklas buvo suskaidytas EEE teritorijoje.

4 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme bendrovės *Red Paralela* pareiškė priešieškinį *Schweppes*, *Orangina Schweppes Holding* ir *Schweppes International*, pirma, dėl SESV 101 straipsnio pažeidimo ir, antra, dėl nesąžiningos konkurencijos. Vėliau jos atsisakė pirmosios iš šių dviejų priešieškinio dalių, nes po to, kai jos pateikė skundą *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija, Ispanija), ši pradėjo pažeidimo procedūrą prieš *Schweppes* dėl galimai antikonkurencinio elgesio – susitarimų sudarymo su jos nepriklausomais platintojais Ispanijoje, tarp jų bendrovė *Exclusivas Ramírez SL*, kuriai taip pat buvo pareikštas priešieškinys, siekiant apriboti prekių ženklu SCHWEPPES pažymėtų prekių, kurių ši bendrovė negamino, platinimą ir pardavimą Ispanijoje ir apriboti lygiagretų šių prekių importą (*Expediente S/DC/0548/15 SCHWEPPES*). 2017 m. birželio 29 d., SCHWEPPES pritarus tam tikriems įsipareigojimams, kuriais pakeičiamas minėtų susitarimų turinys, ši procedūra buvo nutraukta nekonstatavus pažeidimo (sprendimas dėl procedūros nutraukimo buvo paskelbtas *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* interneto svetainėje adresu https://www.cnmc.es/sites/default/files/1724145_1.pdf).

- dėl šio bendro įvaizdžio atitinkama Ispanijos visuomenė klaidinama dėl produktų, pažymėtų prekių ženklų SCHWEPPES, komercinės kilmės;
- *Schweppes International* yra atsakinga už europinę interneto svetainę, specialiai skirtą prekių ženklui SCHWEPPES (www.schweppes.eu), kurioje pateikiama ne tik bendra informacija apie šio prekių ženklo produktus, bet ir nuorodos į įvairias vietas interneto svetainės, be kita ko, į Jungtinės Karalystės interneto svetainę, kurią administruoja *Coca-Cola*;
- *Schweppes International*, kuri neturi jokių teisių į prekių ženklą SCHWEPPES Jungtinėje Karalystėje (kur prekių ženklas priklauso *Coca-Cola*), savo interneto svetainėje teigia, kad prekių ženklas yra kilęs iš Jungtinės Karalystės;
- *Schweppes International* ir *Schweppes* naudoja Jungtinės Karalystės produktų įvaizdį savo reklamoje;
- *Schweppes International* Jungtinėje Karalystėje socialiniuose tinkluose reklamuoja klientams produktus, pažymėtus prekių ženklu SCHWEPPES, ir informuoja apie juos;
- prekių ženklu SCHWEPPES pažymėtų produktų, kuriuos parduoda *Schweppes International*, pristatymas yra labai panašus, o kai kuriose valstybėse narėse, pavyzdžiui, Danijos Karalystėje ir Nyderlandų Karalystėje – toks pat kaip ir produktų, kurie pažymėti tuo pačiu prekių ženklu, kilusiu iš Jungtinės Karalystės;
- *Schweppes International*, kurios buveinė yra Jungtinėje Karalystėje, ir *Coca-Cola* taikiai kartu veikia Jungtinės Karalystės teritorijoje;
- po to, kai 1999 m. dalis lygiagrečių prekių ženklų buvo perleista *Coca-Cola*, abi prekių ženklų SCHWEPPES savininkės EEE atitinkamoje savo teritorijoje lygiagrečiai pateikė prašymus įregistruoti naujus prekių ženklus SCHWEPPES, kurie yra tapatūs tiems patiems produktams arba į juos panašūs (pavyzdžiui, prekių ženklą SCHWEPPES ZERO);
- nors *Schweppes International* yra lygiagrečių prekių ženklų savininkė Nyderlanduose, prekių ženklą šioje šalyje naudoja (t. y. produktą gamina, išpilsto į butelius ir parduoda) *Coca-Cola*, kaip naudojimo teises turintis asmuo;
- *Schweppes International* neprieštarauja, kad produktais, pažymėtais Jungtinės Karalystės kilmės prekių ženklu, būtų prekiaujama internetu daugelyje EEE valstybių narių, kuriose jai priklauso teisės į prekių ženklą SCHWEPPES, pavyzdžiui, Vokietijoje ir Prancūzijoje. Be to, šiuo prekių ženklu pažymėti produktai parduodami visoje EEE teritorijoje per interneto portalus, neskiriant jų pagal kilmę;
- *Coca-Cola*, remdamasi turimomis teisėmis į prekių ženklą, nepareiškė protesto dėl *Schweppes International* prašymo įregistruoti Sąjungos dizainą, į kurį įeina žodinis elementas „Schweppes“.

11. Tokiomis aplinkybėmis *Juzgado de lo Mercantil n° 8 de Barcelona* (Barselonos komercinių bylų teismas Nr. 8, Ispanija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar su SESV 36 straipsniu, Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi ir Direktyvos 2015/2436 15 straipsnio 1 dalimi suderinama tai, kad prekių ženklo savininkas vienoje ar keliose valstybėse narėse uždraudžia lygiagrečiai importuoti kitoje valstybėje narėje pagamintas prekes, pažymėtas trečiajam asmeniui priklausančiu tapačiu arba beveik tapačiu prekių ženklu, arba jomis prekiauti, jeigu minėtas savininkas reklamavo bendrą prekių ženklo įvaizdį, siejamą su valstybe nare, kurioje pagamintos prekės, kurių importą jis siekia uždrausti?

2. Ar su SESV 36 straipsniu, Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi ir Direktyvos 2015/2436 15 straipsnio 1 dalimi suderinama prekyba Sąjungoje prekėmis, pažymėtomis plačiai žinomu prekių ženklu, jeigu registruotų prekių ženklų savininkai naudoja bendrą prekių ženklo įvaizdį visoje EEE ir taip klaidina vidutinį vartotoją dėl šių prekių komercinės kilmės?
3. Ar su SESV 36 straipsniu, Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi ir Direktyvos 2015/2436 15 straipsnio 1 dalimi suderinama tai, kad skirtingose valstybėse narėse registruotų tapačių arba panašių nacionalinių prekių ženklų savininkas draudžia į valstybę narę, kurioje jis yra prekių ženklo savininkas, importuoti prekes, pažymėtas jo prekių ženklu tapačiu arba į jį panašiu prekių ženklu, pagamintas valstybėje narėje, kurioje jis nėra prekių ženklo savininkas, nors bent vienoje iš valstybių narių, kurioje jis yra prekių ženklo savininkas, davė aiškų arba numanomą sutikimą importuoti tas pačias prekes?
4. Ar su SESV 36 straipsniu, Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi ir Direktyvos 2015/2436 15 straipsnio 1 dalimi suderinama tai, kad prekių ženklo X, registruoto vienoje valstybėje narėje, savininkas A draudžia tokiu prekių ženklu pažymėtas prekes importuoti į valstybę narę, jeigu tokios prekės pagamintos kitoje valstybėje narėje, kurioje kitas savininkas B yra įregistravęs ir prekyboje naudoja X prekių ženklu tapatų prekių ženklą Y ir:
 - abu savininkai A ir B palaiko glaudžius komercinius ir ekonominius santykius, nors nėra smarkiai vienas nuo kito priklausomi dėl prekių ženklo X bendro eksploatavimo,
 - abu savininkai A ir B laikosi koordinuotos prekių ženklo strategijos sąmoningai reklamuodami atitinkamai visuomenei vieną bendrą prekių ženklo įvaizdį arba
 - abu savininkai A ir B palaiko glaudžius komercinius ir ekonominius santykius, nors nėra smarkiai vienas nuo kito priklausomi dėl prekių ženklo X bendro eksploatavimo ir, be to, laikosi koordinuotos prekių ženklo strategijos sąmoningai reklamuodami atitinkamai visuomenei vieną bendrą prekių ženklo įvaizdį?“
12. Rašytines pastabas Teisingumo Teisme pateikė *Schweppes*, bendrovės *Red Paralela*, *Schweppes International*, *Orangina Schweppes Holding*, Graikijos ir Nyderlandų vyriausybės ir Komisija.
13. *Schweppes*, bendrovės *Red Paralela*, *Schweppes International*, *Orangina Schweppes Holding* ir Komisija buvo išklausytos 2017 m. gegužės 31 d. posėdyje.

Analizė

Dėl prejudicinių klausimų priimtinumą

14. *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding* pirmiausia prašo pripažinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nepriimtiniu.

15. Pirma, jos teigia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo apibūdintose aplinkybėse yra akivaizdžių klaidų⁵, be to, jos neišsamios, nes buvo sąmoningai ir savavališkai nenurodyta *Schweppes* ir *Schweppes International* pozicija, pažeidžiant jų teises į gynybą⁶.

16. Šiuo klausimu primenu, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, pagrįstam aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, tik nacionalinis teismas yra kompetentingas nustatyti ir vertinti pagrindinės bylos faktines aplinkybes⁷. Todėl Teisingumo Teismas gali priimti sprendimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo tik atsižvelgdamas į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodytas faktines ir teises aplinkybes, siekdamas šiam teismui pateikti informacijos, naudingos sprendimui šio teismo nagrinėjamoje byloje priimti⁸. Vadinasi, į *Juzgado de lo Mercantil n 8 de Barcelona* (Barselonos komercinių bylų teismas Nr. 8) pateiktus prejudicinius klausimus reikia atsakyti remiantis šio teismo nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis.

17. Antra, *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding* teigia, kad pateikti prejudiciniai klausimai yra abstraktūs ir grindžiami bendrais ir hipotetiniais teiginiais. Todėl Teisingumo Teismas negali įvertinti jų būtinumo ir reikšmingumo.

18. Pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 267 straipsnyje numatytas procesas yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, todėl Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams pateikia su Sąjungos teisės aiškinimu susijusią informaciją, būtiną šiems teismams sprendimui nagrinėjamosiose bylose priimti⁹. Vykdamas šį bendradarbiavimą nacionalinis teismas, kiek tai susiję su bylos ypatumais, gali geriausiai įvertinti ir prejudicinio sprendimo reikalingumą sprendimui priimti, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikšmingumą¹⁰. Vis dėlto prireikus Teisingumo Teismas turi išnagrinėti sąlygas, kuriomis į jį kreipėsi nacionalinis teismas, siekdamas patikrinti savo paties kompetenciją ir, konkrečiai kalbant, nustatyti, ar prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas susijęs su pagrindinės bylos realijomis ir dalyku, kad Teisingumo Teismas nebūtų priverstas pateikti konsultacinės nuomonės dėl bendrų ar hipotetinių klausimų¹¹.

19. Šioje byloje nei iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nei iš *Schweppes* pateiktų dokumentų negalima daryti išvados, kad pateikti prejudiciniai klausimai akivaizdžiai nėra susiję su bylos realijomis ir (arba) dalyku. Be to, šio ryšio negalima paneigti remiantis vien tuo, kad viena iš bylos šalių ginčija prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo padarytų faktinių išvadų pagrįstumą.

5 *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding* neigia, be kita ko, kad grupę *Orangina Schweppes* ir *Coca-Cola* sieja ekonominiai ir teisiniai ryšiai, visų pirma kad jos yra ekonomiškai ir (arba) teisiškai tarpusavyje priklausomos, kad *Coca-Cola* pagaminti produktai pateikiami kuriame nors interneto puslapyje vienoje iš grupės *Orangina Schweppes* priklausančių sričių, kad ši grupė pasisavino Jungtinės Karalystės teritoriją prekių ženklo SCHWEPPEES atžvilgiu, kad ji naudoja *Coca-Cola* pagamintus produktus savo institucinėje reklamoje, kad ji negina savo pramoninės nuosavybės teisių rinkoje, leidžia, kad vartotojai būtų klaidinami, ir kad ji kartu su *Coca-Cola* vykdo suderintą pramoninės nuosavybės teisių registravimo politiką.

6 Šiuo klausimu *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding* pažymi, kad dėl nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Schweppes* pareiškė ieškinį dėl teismo aktų negaliojimo, tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pripažino jį nepriimtiniu, ir kad vėliau *Tribunal Constitucional* (Konstitucinis Teismas, Ispanija) dėl jo galėjo būti pareikštas „d’amparo“ ieškinys (ieškinys dėl konstitucinių teisių pažeidimo).

7 Žr., be kita ko, 2012 m. spalio 25 d. Sprendimą *Rintisch* (C-553/11, EU:C:2012:671, 15 punktas) ir 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Kratzer* (C-423/15, EU:C:2016:604, 27 punktas).

8 Žr., be kita ko, 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Chateignier* (C-346/05, EU:C:2006:711, 22 punktas) ir naujausią 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Kratzer* (C-423/15, EU:C:2016:604, 27 punktas).

9 Šiuo klausimu žr., be kita ko, 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Meilicke* (C-83/91, EU:C:1992:332, 22 punktas), 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimą *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756, 83 punktas) ir 2013 m. spalio 24 d. Sprendimą *Stoilov i Ko* (C-180/12, EU:C:2013:693, 36 punktas).

10 Šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Lourenço Dias* (C-343/90, EU:C:1992:327, 15 punktas), 2006 m. vasario 21 d. Sprendimą *Ritter-Coulais* (C-152/03, EU:C:2006:123, 14 punktas), 2013 m. spalio 24 d. Sprendimą *Stoilov i Ko* (C-180/12, EU:C:2013:693, 37 punktas) ir 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Association France Nature Environnement* (C-379/15, EU:C:2016:603, 46 punktas).

11 Šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1981 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Foglia* (244/80, EU:C:1981:302, 18 ir 21 punktai), 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimą *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 45 punktas) ir 2013 m. spalio 24 d. Sprendimą *Stoilov i Ko* (C-180/12, EU:C:2013:693, 38 punktas).

20. Galiausiai *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding* teigia, jog dėl to, kad Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimo yra suformuota ir nusistovėjusi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas yra *acte clair*. Todėl kreiptis į Teisingumo Teismą nebuvo reikalo, tad prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikėtų pripažinti nepriimtinu.

21. Šiuo klausimu pažymiu tik tiek, kad Teisingumo Teismas jau turėjo progą patikslinti, jog tai, kad apie atsakymą į prejudicinį klausimą galima aiškiai spręsti iš jurisprudencijos ar kad jis nekelia jokių pagrįstų abejonių, kaip tai suprantama pagal 1982 m. spalio 6 d. Sprendimą *Cilfit ir kt.* (283/81, EU:C:1982:335), darant prielaidą, kad šioje byloje taip tikrai yra, nacionaliniam teismui tikrai nedraudžia pateikti Teisingumo Teismui prejudicinio klausimo¹² ir dėl to Teisingumo Teismas nepraranda jurisdikcijos priimti sprendimą tokiu klausimu¹³. Be to, pagal 1982 m. spalio 6 d. Sprendimą *Cilfit ir kt.* (283/81, EU:C:1982:335) suformuotą jurisprudenciją tik nacionalinis teismas gali įvertinti, ar tinkamas Sąjungos teisės taikymas yra toks akivaizdus, kad nėra galimybių kilti pagrįstoms abejonėms, ir todėl jis gali nuspręsti nesikreipti į Teisingumo Teismą dėl jame iškeltos Sąjungos teisės išaiškinimo klausimo¹⁴ ir išspręsti šį klausimą pats¹⁵.

22. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtinu.

Dėl esmės

23. Savo keturiais prejudiciniais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą apibūdintomis aplinkybėmis pagal SESV 36 straipsnį ir Direktyvos 2008/95¹⁶ 7 straipsnio 1 dalį nacionalinio prekių ženklo savininko licenciatui draudžiama remtis išimtaine teise, kuri prekių ženklo savininkui priklauso pagal valstybės narės, kurioje įregistruotas šis prekių ženklas, teisės aktus, siekiant neleisti į šią valstybę narę importuoti ir (ar) pardavinėti joje prekių, pažymėtų tapačiu prekių ženklu, kilusiu iš kitos valstybės narės, kurioje šis prekių ženklas, anksčiau priklausęs grupei, kuriai priklauso ir prekių ženklo savininkas importo valstybėje, ir jo licenciatas, priklauso trečiajam asmeniui, įgijusiam teises į jį po šio prekių ženklo perleidimo.

24. Šiuos klausimus analizuosiu kartu. Šiuo tikslu pirmiausia priminsiu principus, įtvirtintus jurisprudencijoje, susijusioje su prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimu, įskaitant atvejus, kai lygiagrečios teisės yra suskaidytos per kelias EEE valstybes nares, nors jų savininkas yra tas pats. Tada analizuosiu, kaip šie principai galėtų būti taikomi tokiomis kaip pagrindinėje byloje aplinkybėmis. Galiausiai, remdamasis šia analize, pasiūlysiu atsakymą į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prejudicinius klausimus.

12 Šiuo klausimu žr. 1982 m. spalio 6 d. Sprendimą *Cilfit ir kt.* (283/81, EU:C:1982:335, 15 ir paskesni punktai).

13 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *UGT-Rioja ir kt.* (C-428/06–C-434/06, EU:C:2008:488, 42 ir 43 punktai).

14 Žr. 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *Intermodal Transports* (C-495/03, EU:C:2005:552, 37 punktas) ir 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *X ir van Dijk* (C-72/14 ir C-197/14, EU:C:2015:564, 58 punktas).

15 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimas *X ir van Dijk* (C-72/14 ir C-197/14, EU:C:2015:564, 58 punktas).

16 Direktyvos 2015/2436 15 straipsnio 1 dalis, taip pat nurodyta prejudiciniuose klausimuose, netaikytina pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms.

Prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimas

25. Valstybių narių teisės aktuose prekių ženklo savininkui iš esmės pripažįstama teisė prieštarauti, jei tretieji asmenys importuoja ir parduoda šiuo prekių ženklu žymimas prekes¹⁷. Jeigu šios prekės kilusios iš kitos valstybės narės, naudojantis šia teise ribojamas laisvas prekių judėjimas. Kadangi šis apribojimas pateisinamas pramoninės ir komercinės nuosavybės apsauga, jis patenka į SESV 36 straipsnio pirmo sakinio taikymo sritį, todėl yra leidžiamas, nebent tai yra „savavališkos diskriminacijos priemonė“ ar „užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas“ pagal šio straipsnio antrą sakinį.

26. Prekių ženklo suteikiamų teisių pasibaigimo principas, į Sąjungos teisę įtrauktas jurisprudencija ir kodifikuotas Pirmosios direktyvos 89/104¹⁸ 7 straipsnio 1 dalyje, vėliau – Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalyje ir galiausiai Direktyvos 2015/2436¹⁹ 15 straipsnio 1 dalyje, apibrėžia valstybių narių pripažįstamų išimtinių teisių aprėptį siekiant neleisti šiomis teisėmis naudotis taip, kad būtų suskaidyta vidaus rinka, padalijant nacionalines rinkas.

27. Pagal šį principą, siekiant pusiausvyros tarp prekių ženklo teritorialumo ir laisvo prekių judėjimo, jeigu teisėtai prekių ženklu pažymėtas produktas pateikiamas Sąjungos rinkai (plačiau – EEE rinkai) prekių ženklo savininkui sutikus arba jeigu šį produktą pateikia pats savininkas, jis negali, naudodamasis išimtinę teisę, prieštarauti paskesniai šio produkto judėjimui.

28. Pirmą kartą šis principas suformuluotas 1974 m. spalio 31 d. Sprendime *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115)²⁰. Jame Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad nors Sutartis neturi įtakos valstybės narės intelektinės ir komercinės nuosavybės srities teisės aktuose pripažįstamų teisių buvimui, vis dėlto Sutartyje nustatyti draudimai gali paveikti šių teisių įgyvendinimą²¹. Jis dar patikslino, jog „kadangi [SESV] 36 straipsnyje įtvirtinta pagrindinių [vidaus] rinkos principų išimtis, jame <...> nuo laisvo prekių judėjimo leidžiama nukrypti tik tiek, kiek šie nukrypimai yra pateisinami konkrečiu šios nuosavybės objektu esančių teisių apsauga“²². Teisingumo Teismas toliau nurodė, kad prekių ženklų srityje specifinis komercinės nuosavybės tikslas yra būtent „užtikrinti savininkui išimtinę teisę naudoti prekių ženklą pirmą kartą prekę išleidžiant į apyvartą ir jį saugoti nuo konkurentų, kurie siekia piktnaudžiauti prekių ženklo padėtimi ir reputacija, parduodami neteisėtai juo pažymėtas prekes“²³. Atsižvelgdamas į šį tikslą, Teisingumo Teismas galiausiai konstatuoja, kad kliūtis, atsirandanti dėl valstybės narės intelektinės nuosavybės srities teisės aktais prekių ženklo savininkui pripažįstamos teisės prieštarauti prekių ženklu pažymėto produkto importui, „nėra pateisinama, jeigu prekių ženklo savininkas teisėtai pateikia produktą valstybės narės, iš kurios jis importuotas, rinkai arba tai daroma šiam savininkui sutikus, todėl piktnaudžiavimo ar prekių ženklo pažeidimo klausimas

17 Reikia priminti, kad taisyklės, susijusios su prekių ženklo suteikiamomis teisėmis, taip pat prekių ženklų savininkų turimos teisės Sąjungoje yra išsamiai suderintos; šiuo klausimu dėl 1988 m. gruodžio 21 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 89/104/EEB valstybių narių įstatymams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 40, 1989, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 92) žr. 2010 m. birželio 3 d. Sprendimą *Coty Prestige Lancaster Group* (C-127/09, EU:C:2010:313, 27 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija), taip pat žr. 1998 m. liepos 16 d. Sprendimą *Silhouette International Schmied* (C-355/96, EU:C:1998:374, 25 ir 29 punktai).

18 Žr. šios išvados 17 išnašą.

19 Taip pat žr. 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl [Europos Sąjungos] prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1) 13 straipsnio 1 dalį ir 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017, p. 1), kuriuo nuo 2017 m. spalio 1 d. pakeistas Reglamentas Nr. 207/2009, 15 straipsnio 1 dalį.

20 Tas pats principas gretutinių teisių srityje jau buvo įtvirtintas 1971 m. birželio 8 d. Sprendime *Deutsche Grammophon Gesellschaft* (78/70, EU:C:1971:59, 12 punktą). Dėl patentų žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (15/74, EU:C:1974:114, 10–12 punktai).

21 Žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115, 6 punktą).

22 Žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115, 7 punktą).

23 Žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115, 8 punktą).

negali kilti“²⁴. Kaip nurodė Teisingumo Teismas, priešingu atveju prekių ženklo savininkas „turėtų galimybę padalyti nacionalines rinkas ir taip apriboti prekybą tarp valstybių narių, nors toks apribojimas jam nėra būtinas prekių ženklo suteikiamos išimtinės teisės esmei užtikrinti“²⁵. Kitaip tariant, bet kuriuo atveju prekybai būtų sudarytos „nepagrįstos kliūtys“²⁶.

29. Įgyvendinant teisių pasibaigimo principą būtina įvykdyti dvi sąlygas: pirmą, prekių ženklu pažymėti produktai turi būti išleisti į apyvartą EEE ir, antra, turi būti prekių ženklo savininko sutikimas išleisti juos į apyvartą, jei jis tiesiogiai neprekiauja šiais produktais. Dėl šio principo sukeliama prekių ženklo savininko išimtinės teisės apribojimų Teisingumo Teismas yra linkęs jo taikymą lemiančias sąvokas aiškinti siaurai.

30. Taigi, dėl pirmosios iš dviejų minėtų sąlygų reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas, priimdamas sprendimą dėl Pirmosios direktyvos 89/104 7 straipsnio 1 dalies išaiškinimo, nusprendė, kad prekių ženklas „naudojamas komercinėje veikloje“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, tik jeigu juo pažymėti produktai faktiškai parduodami, nes tik pardavimo veiksmas leidžia savininkui „realizuoti savo ženklo ekonominę vertę“, o tretiesiems asmenims įgyti „teisę disponuoti prekių ženklu pažymėtais produktais“²⁷.

31. Dėl antrosios sąlygos, susijusios su tuo, ar tai prekių ženklo savininkas naudoja prekių ženklu pažymėtus produktus komercinėje veikloje, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas, ir vėl aiškindamas Pirmosios direktyvos 89/104 7 straipsnio 1 dalį, patikslino, kad sutikimas dėl šio naudojimo komercinėje veikloje yra prekių ženklo suteikiamos išimtinės teisės pasibaigimą „lemiantis veiksnys“²⁸, todėl jis turi būti išreikštas „taip, kad neabejotinai perteiktų savininko norą atsisakyti šios teisės“²⁹.

32. Paprastai tokį norą išreiškia aiškus šio sutikimo suformulavimas³⁰. Vis dėlto, kaip Teisingumo Teismas pripažino 2009 m. spalio 15 d. Sprendime *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 23 punktas), reikalavimai, kurių atsirado dėl laisvo prekių judėjimo apsaugos, paskatino Teisingumo Teismą pripažinti, kad šią taisyklę „galima patikslinti“.

33. Taigi, pirmą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad prekių ženklo suteikiama išimtinė teisė gali pasibaigti, kai prekes į apyvartą išleidžia su prekių ženklo savininku *ekonomiškai susijęs ūkio subjektas*, pavyzdžiui, licenciatas³¹. Prie šio atvejo šioje išvadoje dar sugrįšiu.

24 Žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115, 10 punktas).

25 Žr. 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115, 11 punktas).

26 Žr. generalinio advokato F. Jacobs išvadą byloje *Bristol-Myers Squibb ir kt.* (C-427/93, C-429/93, C-436/93, C-71/94 ir C-232/94, EU:C:1995:440, 60 ir 61 punktai).

27 Žr. 2004 m. lapkričio 30 d. Sprendimą *Peak Holding* (C-16/03, EU:C:2004:759, 40 ir 42 punktai). Taip pat žr. 2011 m. liepos 14 d. Sprendimą *Viking Gas* (C-46/10, EU:C:2011:485, 32 punktas).

28 Šis sutikimas išreiškiamas, kai pats savininkas pirmą kartą išleidžia produktą į apyvartą (parduoda arba kitaip perduoda nuosavybės teisę). Tokiu atveju teisė pasibaigia vien dėl tokio išleidimo į apyvartą ir nepriklauso nuo to, ar savininkas sutinka su tuo, kad vėliau produktais bus prekiaujama. (žr. 2004 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Peak Holding*, C-16/03, EU:C:2004:759, 52 ir 53 punktas).

29 Žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Copad* (C-59/08, EU:C:2009:260, 42 punktas) ir 2009 m. spalio 15 d. Sprendimą *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 23 punktas).

30 Žr. 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Zino Davidoff ir Levi Strauss* (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 46 punktas) ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Copad* (C-59/08, EU:C:2009:260, 42 punktas).

31 Šiuo klausimu žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 34 punktas); 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Copad* (C-59/08, EU:C:2009:260, 43 punktas) ir 2009 m. spalio 15 d. Sprendimą *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 24 punktas).

34. Antra, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad net tais atvejais, kai nagrinėjamas prekes pirmą kartą į apyvartą EEE be aiškaus prekių ženklo savininko sutikimo išleido ekonomiškai visiškai su šiuo savininku nesusijęs ūkio subjektas, noras atsisakyti išimtinių teisių gali atsirasti dėl minėto savininko *numanomo sutikimo*, o išvadą dėl tokio sutikimo galima padaryti remiantis 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Zino Davidoff ir Levi Strauss* (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617) 46 punkte įtvirtintais kriterijais³².

35. Tame sprendime, kuris susijęs su pirmuoju prekių ženklu pažymėtų produktų išleidimu į apyvartą už EEE ribų, tačiau kurio bendra taikymo sritis buvo pripažinta 2009 m. spalio 15 d. Sprendime *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 26 ir paskesni punktai), Teisingumo Teismas patikslino, kad sutikimas išleisti į apyvartą EEE taip pat gali būti numanomas – atsirasti dėl faktų ir aplinkybių, buvusių prieš prekių pateikimą EEE rinkai tuo pat metu ar atsiradusių po tokio išleidimo, ir, nacionalinio teismo vertinimu, nedviprasmiškai įrodančių, kad minėtas savininkas atsisakė savo teisės³³.

36. To paties sprendimo 53–58 punktuose Teisingumo Teismas pridūrė, kad toks numanomas sutikimas turi būti pagrįstas faktais, kuriais galima neabejotinai įrodyti, jog minėtas prekių ženklo savininkas atsisakė pasinaudoti išimtinėmis teisėmis, ir kad išvados, jog toks sutikimas buvo duotas, negalima padaryti vien iš šio savininko tylėjimo³⁴. Šiuo klausimu jis patikslino, kad sutikimas negali būti numanomas, be kita ko, iš to, kad prekių ženklo savininkas nepranešė visiems vėlesniems prekių, išleistų į apyvartą už EEE ribų, pirkėjams apie savo prieštaravimą jas parduoti EEE viduje, iš to, kad ant pačių prekių nėra įspėjimo apie draudimą pateikti prekes EEE rinkai, ar iš fakto, kad prekių ženklo savininkas perleido ženklu pažymėtų prekių nuosavybės teisę, nenustatydamas jokių išlygų sutartyje, ir kad pagal sutarčiai taikytiną teisę, nesant tokių išlygų, perleista nuosavybės teisė apima neribotą perpardavimo teisę ar bent jau teisę vėliau parduoti prekes EEE viduje³⁵.

37. Dėl sutikimo dalyko Teisingumo Teismas patikslino, kad jis susijęs tik su prekių ženklu pažymėtų produktų „paskesniu pardavimu“, todėl teisių pasibaigimo principas taikomas tik atitinkamo produkto *konkreiems egzemplioriams*, o savininkas gali bet kada uždrausti naudoti prekių ženklą tiems egzemplioriams, kurie nebuvo pirmą kartą išleisti į apyvartą gavus jo sutikimą³⁶.

38. Galiausiai reikia priminti, jog Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad Sąjungos direktyvų dėl prekių ženklų nuostatos, kuriose įtvirtintas prekių ženklo suteikiamų teisių pasibaigimo principas, turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Sutarties normas, susijusias su laisvu prekių judėjimu³⁷.

32 Žr. 2009 m. spalio 15 d. Sprendimą *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 25 punktas) ir 2010 m. birželio 3 d. Sprendimą *Coty Prestige Lancaster Group* (C-127/09, EU:C:2010:313, 37 punktas).

33 Žr. 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Zino Davidoff ir Levi Strauss* (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 46 punktas), paaiškintas 2009 m. spalio 15 d. Sprendime *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 35 punktas ir rezoliucinė dalis).

34 Taip pat žr. 2009 m. spalio 15 d. Sprendimą *Makro Zelfbedieningsgroothandel ir kt.* (C-324/08, EU:C:2009:633, 19 punktas).

35 Žr. 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Zino Davidoff ir Levi Strauss* (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 60 punktas) ir 2010 m. birželio 3 d. Sprendimą *Coty Prestige Lancaster Group* (C-127/09, EU:C:2010:313, 39 punktas). Be to, kaip nurodė Teisingumo Teismas, nacionalinėmis taisyklėmis, susijusiomis su galimybe prieš trečiuosius asmenis remtis pardavimo apribojimais, negalima remtis tvirtinant, jog prekių ženklo savininko tylėjimas reiškia, kad šios ženklo suteikiamos teisės pasibaigia, žr. 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Zino Davidoff ir Levi Strauss* (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 65 punktas).

36 Žr. 1999 m. liepos 1 d. Sprendimą *Sebago ir Maison Dubois* (C-173/98, EU:C:1999:347, 19 ir 20 punktai).

37 Žr. 1996 m. liepos 11 d. Sprendimą *Bristol-Myers Squibb ir kt.* (C-427/93, C-429/93 ir C-436/93, EU:C:1996:282, 27 punktas) ir 1997 m. kovo 20 d. Sprendimą *Phytheron International* (C-352/95, EU:C:1997:170, 18 punktas).

Prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimas suskaidžius lygiagrečias išimtinės teises, kurių kilmė bendra

39. Teisingumo Teismas tris kartus nagrinėjo klausimą, ar keliose valstybėse narėse įregistruoto prekių ženklo, kuris iš pradžių priklausė tam pačiam asmeniui, o vėliau buvo suskaidytas savanoriškai arba pritaikius viešosios valdžios prievartos priemonę, savininkas gali prieštarauti, kad į teritoriją, kurioje jo teisė yra saugoma, būtų importuojami tuo pačiu prekių ženklu pažymėti produktai, išleisti į apyvartą toje valstybėje narėje, kurioje šis prekių ženklas priklauso trečiajam asmeniui.

40. Byloje, kurioje priimtas 1974 m. liepos 3 d. Sprendimas *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72), paskelbtame anksčiau už 1974 m. spalio 31 d. Sprendimą *Centrafarm ir de Peijper* (16/74, EU:C:1974:115), kuriame, kaip nurodyta pirmiau, buvo įtvirtintas teisių pasibaigimo prekių ženklo srityje principas, teisė į prekių ženklą HAG Belgijoje ir Liuksemburge 1935 m. jų savininkė Vokietijos bendrovė *HAG AG* perleido savo patronuojamajai Belgijos bendrovei *Café Hag*. Po Antrojo pasaulinio karo šios bendrovės akcijos, kurias Belgijos valdžios institucijos areštavo kaip prieš turta, buvo parduotos trečiajam asmeniui. 1971 m. *Café HAG* savo teises į prekių ženklą HAG Belgijoje ir Liuksemburge perleido bendrovei *Van Zuylen Frères*, kuri pati negamino šiuo prekių ženklu pažymėtų produktų, tačiau juos jai tiekė *Café HAG*. Kadangi *HAG AG* pradėjo Liuksemburgo mažmenininkams tiekti jos vokišku HAG prekių ženklu pažymėtus produktus, *Van Zuylen Frères* pareiškė ieškinį dėl neteisėto naudojimo Liuksemburgo apylinkės teisme, o jis pateikė Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus dėl Sutarties nuostatų, susijusių su karteliais ir laisvu prekių judėjimu, išaiškinimo taikymo pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms.

41. Konstatavęs, kad po *Café HAG* ekspropriacijos tarp abiejų prekių ženklo, likusių suskaidžius HAG prekių ženklą, savininkų nebuvo jokio teisinio, finansinio, techninio ar ekonominio ryšio, Teisingumo Teismas nusprendė, kad EEB sutarties 85 straipsnis (SESV 101 straipsnis) netaikomas pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms. Dėl nuostatų, susijusių su laisvu prekių judėjimu, išaiškinimo Teisingumo Teismas pirmiausia priminė: pirma, prekių ženklo teisė gina teisėtą prekių ženklo savininką nuo pažeidimo, kurį padaro jokios juridinės teisės neturintys asmenys, ir, antra, šios teisės įgyvendinimas prisideda prie rinkų padalijimo ir taip kenkia laisvam prekių judėjimui tarp valstybių narių. Jis taip pat nusprendė, kad prekių ženklo savininkas negali remtis teisės į prekių ženklą išimtinumu siekdamas uždrausti valstybės narės rinkai pateikti teisėtai kitoje valstybėje narėje pagamintas prekes, kurios pažymėtos tuo pačiu prekių ženklu ir kurių kilmė ta pati³⁸ (vadinamoji kilmės tapatumo teorija)³⁹. Įtvirtindamas tokią poziciją, Teisingumo Teismas 1974 m. liepos 3 d. Sprendimo *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72) 14 punkte patikslino, kad „nors [bendrojoje rinkoje] prekių ženklu pažymėto produkto kilmę nurodyti naudinga, informacijos pateikimą vartotojams šiuo klausimu galima užtikrinti kitomis priemonėmis nei tos, kuriomis būtų kenkiama laisvam prekių judėjimui“.

42. Teisingumo Teismo pozicija 1974 m. liepos 3 d. Sprendime *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72), kurios konkurencijos taisyklių srityje tikėtasi 1971 m. vasario 18 d. Sprendime *Sirena* (40/70, EU:C:1971:18, 11 punktas) ir kuri patvirtinta 1976 m. birželio 22 d. Sprendimu *Terrapin (Overseas)* (119/75, EU:C:1976:94, 6 punktas)⁴⁰, buvo paneigta 1990 m. spalio 17 d. Sprendime *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359). Faktinės aplinkybės buvo tokios pačios, tik buvo vienas skirtumas – šįkart būtent *HAG* mėgino prieštarauti tam, kad bendrovė, perėmusi *Van Zuylen Frères* teises, į Vokietiją

38 Žr. 1974 m. liepos 3 d. Sprendimą *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72, 4, 5 ir 10–12 punktai).

39 Žr. generalinio advokato F. Jacobs išvadą byloje *HAG GF* (C-10/89, nepaskelbta Rink., EU:C:1990:112, 7 punktas).

40 Tame sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad su Sutarties nuostatomis, susijusiomis su laisvu prekių judėjimu, suderinama tai, kad valstybėje narėje įsteigta įmonė, remdamasi pagal šios valstybės teisės aktus saugoma teise į prekių ženklą, prieštarautų, kad kitoje valstybėje narėje įsteigta įmonė importuotų produktus, pagal šios valstybės teisės aktus pavadintus tokiu pavadinimu, dėl kurio kyla painiava su pirmosios įmonės prekių ženklu, tačiau su sąlyga, kad tarp nagrinėjamų įmonių nėra jokio konkurenciją ribojančio susitarimo arba teisinės ar ekonominės tarpusavio priklausomybės santykių ir kad atitinkamos jų teisės buvo sukurtos nepriklausomai vienos nuo kitų.

importuotų iš Belgijos kilusius HAG prekių ženklų pažymėtus produktus. Vis dėlto Teisingumo Teismas nusprendė, jog „minėtame sprendime pateiktą aiškinimą būtina persvarstyti atsižvelgiant į pramoninės ir komercinės nuosavybės bei bendrųjų Sutarties normų, be kita ko, susijusių su laisvu prekių judėjimu, tarpusavio santykio srityje laipsniškai suformuotą jurisprudenciją“⁴¹.

43. Priminęs jurisprudencijoje suformuotą prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigimo principą, Teisingumo Teismas pirmiausia pabrėžė, jog tam, kad prekių ženklas galėtų atlikti jam Sutartyje numatytą vaidmenį neiškraipytos konkurencijos sistemoje, jis turi suteikti „garantiją, kad visi juo pažymėti produktai būtų pagaminti kontroliuojant vienai įmonei, kuriai gali būti priskiriama atsakomybė už šių produktų kokybę“. Be to, jis patikslino, kad konkretus teisės į prekių ženklą, kurios apsaugos tikslais leidžiami nukrypimai nuo pagrindinio laisvo prekių judėjimo principo, tikslas visų pirma yra užtikrinti prekių ženklo savininkui teisę naudoti šį prekių ženklą, siekiant pirmą kartą pateikti produktą rinkai, ir kad siekiant nustatyti tikslią šios išimtinės teisės apimtį reikėtų atsižvelgti į esminę prekių ženklo funkciją – užtikrinti vartotojui ar galutiniam naudotojui prekių ženklu pažymėto produkto kilmės tapatumą, leidžiant jam be galimos painiavos atskirti šį produktą nuo kitos kilmės produktų.

44. 1990 m. spalio 17 d. Sprendime *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359) prekių ženklo kilmės nurodymo funkcija tampa pagrindiniu elementu, į kurį atsižvelgiant reikia vertinti prekių ženklo suteikiamos teisės aprėptį ir ribas, nors 1974 m. liepos 3 d. Sprendime *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72) Teisingumo Teismas, pateikdamas sprendimo motyvus, šiai funkcijai suteikė tik nedidelę reikšmę (žr. šios išvados 41 punktą). Dėl tokio pasikeitusio požiūrio Teisingumo Teismas nusprendė, jog tai, kad *HAG* „neišreiškė jokio sutikimo“ dėl to, kad panašūs produktai, kuriuos pagamino ir į prekybą išleido „įmonė, kurios su [*HAG AG*] nesiejo jokie teisinės ar ekonominės priklausomybės ryšiai“, būtų išleisti į apyvartą pažymėjus juos tokio pačiu prekių ženklu, yra „lemiamą“ aplinkybę siekiant įvertinti jos teisę prieštarauti šių produktų importui Vokietijoje⁴². Iš tiesų, jei ši teisė nebūtų pripažįstama prekių ženklo savininkui, vartotojai nebegalėtų patikimai nustatyti juo pažymėtų prekių kilmės. Kiltų pavojus, kad prekių ženklo savininkas bus „kaltinamas prasta produkto kokybe, nors jis už tai visai neatsakingas“⁴³. Kaip nurodė Teisingumo Teismas, tai, kad abu nagrinėjami prekių ženklai iš pradžių priklausė tam pačiam savininkui, neturi reikšmės, nes „po ekspropriacijos, nepaisant jų bendros kilmės, kiekvienas prekių ženklas savarankiškai jam apibrėžtoje teritorijoje atliko savo funkciją užtikrinti, kad prekių ženklu pažymėti produktai būtų kilę iš vieno šaltinio“⁴⁴.

45. Teisingumo Teismas kilmės tapatumo teorijos galutinai atsisakė 1994 m. birželio 22 d. Sprendime *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261).

46. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, kuriomis remiantis buvo priimtas minėtas sprendimas, skyrėsi nuo pagrindinių bylų, dėl kurių buvo priimtas 1974 m. liepos 3 d. Sprendimas *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72) ir 1990 m. spalio 17 d. Sprendimas *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359), faktinių aplinkybių iš esmės tuo, kad nagrinėjamo prekių ženklo suskaidymą lėmė ne viešosios valdžios institucijos veiksmas, o savanoriškas perleidimas per susitarimo procedūrą. Perleidimas buvo susijęs tik su viena grupei *American Standard* priklausančios patronuojamosios bendrovės, esančios Prancūzijoje, veiklos sritimi. Šiai patronuojamajai bendrovei per jos Vokietijos ir Prancūzijos patronuojamąsias bendroves Vokietijoje ir Prancūzijoje priklausė prekių ženklas *Ideal-Standard*. *American Standard* patronuojamoji bendrovė Vokietijoje prieštaravo, kad į apyvartą būtų išleisti produktai, pažymėti tuo pačiu prekių ženklu, kuris jai priklausė šioje valstybėje narėje, ir jos importuojami iš Prancūzijos, kur šiuos produktus gamino teisės iš grupės patronuojamosios bendrovės Prancūzijoje perėmusi bendrovė. Šiuos produktus į apyvartą išleido teisės perėmusios bendrovės patronuojamoji bendrovė, įsteigta

41 Žr. 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 10 punktas).

42 Žr. 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 15 punktas).

43 Žr. 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 16 punktas).

44 Žr. 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 17 punktas).

Vokietijoje. Skirtingai nei pagrindinėse bylose, dėl kurių priimtas 1974 m. liepos 3 d. Sprendimas *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72) ir 1990 m. spalio 17 d. Sprendimas *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359), atitinkami produktai buvo ne tapatūs produktams, kuriuos prekių ženklo savininkas gamino Vokietijoje, o tik panašūs į juos.

47. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) motyvuose Teisingumo Teismas pirmiausia pabrėžė, kad nacionalinės teisės, susijusios su prekių ženklu, yra ne tik teritorinės, bet ir nepriklauso vienos nuo kitų ir kad ši nepriklausomybė reiškia, kad teisė į prekių ženklą gali būti perleista vienoje šalyje, nors jos turėtojas kartu neperleidžia jos kitose šalyse⁴⁵. Jis taip pat priminė teisės į prekių ženklą tikslą ir šios teisės įgyvendinimo ribas, kurias nustato teisių pasibaigimo principas.

48. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas minėto sprendimo 34 punkte patikslino, kad šis principas „taikomas, jeigu prekių ženklo savininkas importo valstybėje ir prekių ženklo savininkas eksporto valstybėje yra tie patys arba jeigu, net jei tai yra atskiri asmenys, jie yra ekonomiškai susiję“⁴⁶, ir nurodė kelias situacijas, kai šis principas taikomas, t. y. be atvejo, kai prekių ženklu pažymėtus produktus į apyvartą išleidžia ta pati įmonė, atveji, kai šiuos produktus į apyvartą išleidžia licenciatas, patronuojančioji bendrovė, tos pačios grupės patronuojamoji bendrovė arba išimtinės teises turintis koncesioninkas. Kaip nurodė Teisingumo Teismas, visiems šiems atvejams bendra tai, kad prekių ženklu pažymėti produktai yra pagaminti *kontroliuojant tam pačiam subjektui*, todėl laisvas šių produktų judėjimas neleidžia suabejoti prekių ženklo funkcija. Šiuo tikslu jis taip pat patikslino, kad lemiamas aspektas yra „*galimybė* kontroliuoti produktų kokybę, o ne faktinis šios kontrolės įgyvendinimas“⁴⁷.

49. Dėl šių principų taikymo, kai prekių ženklas perleidžiamas tik vienoje ar kelyse valstybėse narėse, Teisingumo Teismas patikslino, kad šią situaciją reikėtų skirti nuo situacijos, kai importuojami produktai yra licencijoti arba patronuojamosios bendrovės, kuriai eksporto valstybėje buvo perduota prekių ženklo nuosavybės teisė. Iš tiesų, kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, „pati perleidimo sutartis, t. y. nesant jokio ekonominio ryšio <...>, nesuteikia perleidėjui jokių priemonių kontroliuoti teisių perėmėjo į apyvartą išleidžiamų ir prekių ženklu žymimu prekių kokybės“⁴⁸ ir neleidžia teigti, jog perleidėjas numanomai sutiko su tuo, kad šie produktai būtų apyvartoje tose teritorijose, kuriose jam vis dar priklauso teisė į prekių ženklą⁴⁹.

50. Remdamasis šiais samprotavimais ir atmetęs Komisijos ir importuojančiosios bendrovės pateiktus priešingus argumentus, Teisingumo Teismas 1990 m. spalio 17 d. Sprendime *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359) įtvirtintą „rinkų izoliavimo poziciją“⁵⁰ pritaikė atvejui, kai prekių ženklas yra savanoriškai suskaidomas.

Šių principų taikymas pagrindinės bylos aplinkybėms

51. Atsižvelgiant į išdėstytus principus, reikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prejudicinius klausimus ir įvertinti, ar pagrindinės bylos aplinkybėmis *Schweppes* gali teisėtai prieštarauti, kad trečiasis asmuo į Ispaniją, kur jam priklauso prekių ženklai SCHWEPPES, importuotų šiais prekių ženklais pažymėtus produktus, kuriuos Jungtinėje Karalystėje rinkai pateikia *Coca-Cola*.

45 Žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 26 punktas).

46 Tuo pačiu klausimu taip pat žr. 1997 m. kovo 20 d. Sprendimą *Phytheron International* (C-352/95, EU:C:1997:170, 21 punktas).

47 Žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 37 ir 38 punktai) (pažymėta mano). Šiuo klausimu taip pat žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Copad* (C-59/08, EU:C:2009:260, 44–46 punktai).

48 Žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 41 punktas).

49 Žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 43 punktas).

50 Šią frazę Teisingumo Teismas pavartojo 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 44 punkte.

52. Pirmiausia reikėtų pripažinti, jog iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms reikėtų tiesiog taikyti 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261), kaip to prašo *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding*.

53. Iš tiesų kaip ir byloje, kurioje priimtas 1994 m. birželio 22 d. Sprendimas *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261), šioje byloje nagrinėjamas savanoriškas lygiagrečių teisių suskaidymas keliose valstybėse narėse. Be to, neginčijama, kad *Schweppes International* ir *Coca-Cola* nėra susijusios jokiais ryšiais, į kuriuos Teisingumo Teismas atsižvelgė minėto sprendimo 34 punkte. *Coca-Cola* nėra nei licenciatė, nei išimtinės teises turinti *Schweppes International* koncesinininkė Jungtinėje Karalystėje ir šių dviejų bendrovių nesieja jokie grupės santykiai.

54. Bendrovės *Red Paralela* ir Komisija, taip pat Graikijos ir Nyderlandų vyriausybės, primindamos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo svarstymus, vis dėlto prašo Teisingumo Teismo išplėsti analizę ir pripažinti, kad *Schweppes* (kaip *Schweppes International*, kuriai priklauso nagrinėjami prekių ženklai, licenciatės) teisė prieštarauti atitinkamų produktų importui į Ispaniją, atsižvelgiant į konkrečias pagrindinės bylos aplinkybes, gali būti pasibaigusi.

55. Nors jų pozicija iš esmės sutampa dėl rezultato, argumentai, kuriais šios suinteresuotosios šalys remiasi, iš dalies skiriasi. Nors Graikijos vyriausybė ir Komisija siūlo Teisingumo Teismui patikslinti jurisprudenciją, suformuotą 1994 m. birželio 22 d. Sprendimu *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261), atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, bendrovės *Red Paralela* ir Nyderlandų vyriausybė iš esmės mano, kad tokiomis aplinkybėmis prieštaraudamos SCHWEPPES prekių ženklu pažymėtų produktų, kurių jos pačios nepagamino ir neišleido į apyvartą, lygiagrečiam importui *Schweppes* ir *Schweppes International* piktnaudžiauja teise.

56. Prieš nagrinėjant šiuos skirtingus požiūrius reikia trumpai aptarti argumentą, kurį Komisija pirmiausia pateikė savo rašytinėse pastabose ir kuris grindžiamas jos ir, be kita ko, bendrovių *Red Paralela* pateiktais argumentais, susijusiais su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltais prejudiciniais klausimais. Pagal šį argumentą, kuris buvo pasitelktas siekiant, kad nebūtų atsisakyta kilmės tapatumo teorijos, jeigu prekių ženklas yra savanoriškai padalijamas ar suskaidomas, perleidus lygiagrečias teises tik į dalį perleidėjo turimų nacionalinių prekių ženklų, neišvengiamai suabejojama šių prekių ženklų skiriamąja funkcija, kurią perleidėjas visiškai pripažįsta ir su kurios pasekmėmis jis turi susitaikyti⁵¹.

57. Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas griežtai atmetė šį argumentą 1994 m. birželio 22 d. Sprendime *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261), kuriame jis aiškiai nesutiko, kad perleidėjo pripažinimas, jog suskaidžius pradinę teisę į prekių ženklą susilpnėja šio prekių ženklo skiriamoji funkcija, gali reikšti jo išimtinės teisės prieštarauti teisių perėmėjo kitoje EEE valstybėje į apyvartą išleidžiamų produktų importui į jos teritoriją atsisakymą⁵².

51 Iš esmės remdamasis būtent šiuo argumentu, kaip primena Komisija, generalinis advokatas C. Gulmann savo išvadoje byloje *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:48, 92 ir 101 punktai) pasiūlė Teisingumo Teismui suteikti pirmenybę Sutarties normoms, susijusioms su laisvu prekių judėjimu, perleidėjo intereso išlaikyti išimtinę teisę išleisti į apyvartą prekių ženklu pažymėtus produktus jo paties teritorijoje atžvilgiu. Pats Teisingumo Teismas 1976 m. birželio 22 d. Sprendime *Terrapin (Overseas)* (119/75, EU:C:1976:94, 6 punktas), be kita ko, rėmėsi šiuo argumentu siekdamas pagrįsti ir patvirtinti 1974 m. liepos 3 d. Sprendime *Van Zuylen* (192/73, EU:C:1974:72) įtvirtintą bendros kilmės teoriją, išplėsdamas ją savanoriško suskaidymo atveju.

52 Žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 47 ir 48 punktai).

58. Iš tiesų, kaip Teisingumo Teismas pažymėjo minėto sprendimo 48 punkte, prekių ženklo funkcija vertinama atsižvelgiant į teritoriją. Todėl tai, kad įvykdžius teritoriniu požiūriu apribotą perleidimą prekių ženklo atliekama kilmės nurodymo funkcija gali susilpnėti daliai prekių ženklu pažymėtų produktų vartotojų, t. y. tų vartotojų, kurie persikelia EEE viduje tarp dviejų valstybių, kuriose šiuos produktus gamina ir į apyvertą išleidžia dvi atskiros įmonės, nereiškia, kad išnyksta kiekvieno prekių ženklo savininko interesas nacionaliniu lygmeniu išlaikyti išimtinumą savo paties teritorijoje siekiant išsaugoti savo prekių ženklo skiriamąją funkciją šioje teritorijoje įsikūrusiems vartotojams.

59. Be to, iš pirmiau šioje išvadoje nurodytos jurisprudencijos matyti, kad prekių ženklo suteikiama teisė pasibaigia tik tada, kai prekių ženklu pažymėti produktai pateikiami rinkai⁵³. Todėl, nors iš tikrųjų, esant teritoriniu požiūriu apribotam perleidimui, lygiagrečių teisių į prekių ženklą savininkas savanoriškai atsisako būti vienintelis, kuris prekiautų šiuo prekių ženklu pažymėtais produktais EEE, su tokiu atsisakymu negalima sieti jokio pasibaigimo poveikio, nes tuo metu, kai buvo duotas sutikimas dėl perleidimo, dar nebuvo atliktas joks perleistu prekių ženklu pažymėtų produktų išleidimo į apyvertą veiksmas.

60. Tai išsiaiškinus, pažymėtina, kad bent dalis argumentų, kuriuos bendrovės *Red Paralela* pateikė savo pastabose Teisingumo Teisme, tam tikra dalimi atitinka šios išvados 56 punkte nurodyto argumento logiką.

61. Bendrovių *Red Paralela* teigimu, kadangi *Schweppes* ir *Schweppes International* ir toliau, padedamos pritariančios ar net bendradarbiaujančios *Coca-Cola*, savo elgesiu siekė reklamuoti bendrą ir vieną prekių ženklo SCHWEPPE įvaizdį net ir po jo suskaidymo, jos iškreipė Ispanijoje jų naudojamo prekių ženklo atliekamą kilmės nurodymo funkciją ir taip prarado teisę prieštarauti tapačiu prekių ženklu teisėtai pažymėtų produktų, kuriuos *Coca-Cola* pateikė rinkai kitoje EEE valstybėje, lygiagrečiam importui į Ispaniją. Bendrovės *Red Paralela* pirmiausia pabrėžia aplinkybę, kad *Schweppes* ir *Schweppes International*, įgyvendindamos grupės politiką, priimdamos komercinius sprendimus, palaikydamos santykius su klientais ir reklaminėse žinutėse aktyviai siekė savo prekių ženklo kilmę susieti su Jungtine Karalyste, t. y. valstybe nare, iš kurios yra kilę dauguma produktų, kuriuos Ispanijoje į apyvertą išleido bendrovės *Red Paralela*.

62. Nors šis bendrovių *Red Paralela* argumentas ir yra patrauklus, jis manęs neįtikina.

63. Pirma, kaip pažymėta pirmiau, tai, kad bent daliai atitinkamų vartotojų susilpnėja prekių ženklo atliekama kilmės nurodymo funkcija, yra neišvengiama teritoriškai apriboto lygiagrečių teisių į tą patį prekių ženklą perleidimo pasekmė. Šis susilpnėjimas gali būti ypač ryškus, jeigu, kaip nutiko pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, padalytas arba suskaidytas prekių ženklas iligus metus priklausė tam pačiam savininkui ir įgijo labai gerą vardą kaip vienas prekių ženklas. Tačiau, kaip jau pažymėjau, iš tokio tikėtino, bet neišvengiamo perleidimo poveikio negalima kildinti kokio nors apribojimo perleidėjui ateityje naudotis teisėmis į lygiagrečius prekių ženklus, kurios nebuvo perleistos⁵⁴. Be to, perleidėjui negalima primesti elgesio, kuris labai neatitiktų tokio poveikio.

64. Antra, prekių ženklo geras vardas, įvaizdis ir gebėjimas susieti, kurie visi lemia jo vertę, gali tam tikru mastu priklausyti nuo šio prekių ženklo istorijos, taigi ir nuo jo kilmės. Tokiais atvejais prekių ženklo, kuris yra įregistruotas keliose šalyse, savininkas, kuris perleidžia tik dalį savo lygiagrečių teisių į jį, išlaiko interesą toliau remtis vientiso prekių ženklo istorija ir kilme, jeigu ji leidžia jam išlaikyti vis dar jam priklausančio žymens ar žymenų vertę. Todėl prekių ženklo savininkui negalima priekaištauti, kad po perleidimo jis, pristatydamas savo produktus, reklamoje arba santykiuose su vartotojais ir toliau nurodo geografinę jam vis dar priklausančių prekių ženklų kilmę, net jei, kaip yra dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo prekių ženklo, ši kilmė yra susijusi su valstybe, kurioje teisės į prekių

⁵³ Žr. šios išvados 30 punktą.

⁵⁴ Žr. šios išvados 57–59 punktus.

ženklą nuo šiol priklauso teisių perėmėjui. Be to, dėl tų pačių priežasčių jam negalima priekaištauti dėl to, kad jis, naujai registruodamas prekių ženklą, remiasi vientiso prekių ženklo istorinėmis aplinkybėmis, kaip yra pagrindinėje byloje, kiek tai susiję su prekių ženklo SCHWEPPE toniko išradėjo parašu.

65. Pirmiau apibūdintas elgesys, darant prielaidą, kad jis gali susilpninti prekių ženklo, kurį Ispanijoje naudoja *Schweppes*, skiriamąją funkciją Ispanijos vartotojams, priskiriamas strategijai, kuria siekiama išlaikyti šių bendrovių prekių ženklų kapitalą, ir nesiejamas su ketinimu suklaidinti šį vartotoją dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų produktų komercinės kilmės (jos, be to, nereikia painioti su geografinė kilmė). Iš to darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia bendrovės *Red Paralela*, tai, kad šios bendrovės darė pažeidimą, siekdamas prieštarauti tapačiu prekių ženklu pažymėtų produktų importui į teritoriją, kur jų prekių ženklas yra saugomas, negali reikšti, kad jos piktnaudžiavo šio prekių ženklo suteikiamomis teisėmis⁵⁵.

66. Dar reikėtų pažymėti, kad, darant prielaidą, jog galima teigti, kad produktai, kuriuos į apyvartą atitinkamai pateikė *Schweppes* Ispanijoje ir *Coca-Cola* Jungtinėje Karalystėje, yra kilę iš tikrai nepriklausomų šaltinių (šis klausimas bus nagrinėjamas vėliau), lygiagretaus importo liberalizavimas, kurį palaiko bendrovės *Red Paralela*, tik padidintų pavojų suklaidinti Ispanijos vartotoją dėl komercinės šių produktų kilmės. Tačiau nemanau, kad Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi siekiama tokio poveikio.

67. Blika išnagrinėti bendrovių *Red Paralela* argumentą, kad *Schweppes International* savo teises į prekių ženklą įgyvendina savavališkai diskriminuodama skirtingas valstybes nares, nes ji leidžia *Coca-Cola* vykdyti Jungtinės Karalystės rinkai tiekiamų produktų lygiagretų importą į tam tikras teritorijas, kur jai priklauso prekių ženklas SCHWEPPE, tačiau šio importo į kitas teritorijas, pavyzdžiui, Ispaniją, ji neleidžia.

68. Šiuo klausimu pakanka pažymėti, jog vien tai, kad prekių ženklo savininkas toleruoja tapačiu prekių ženklu pažymėtų produktų, kilusių iš kitos valstybės narės, kurioje produktus rinkai be jo sutikimo pateikė trečiasis asmuo, importą į valstybę, kurioje jo prekių ženklas yra saugomas, neleidžia teigti, kad šis savininkas numanoma atsisakė prieštarauti tos pačios kilmės produktų importui į kitą valstybę narę, kurioje jam priklauso lygiagrečios teisės. Iš tiesų, pirma, kaip jau nurodžiau šios išvados 36 punkte, prekių ženklo savininko tylėjimo ar pasyvaus požiūrio iš esmės nepakanka siekiant daryti prielaidą, kad jis davė sutikimą pateikti rinkai tapačiu ar painiavą keliančiu prekių ženklu pažymėtus produktus. Taip juo labiau yra tuo atveju, kai tokiu požiūriu, kurio laikosi bendrovės *Red Paralela*, remiamasi siekiant palaikyti bendrą lygiagretaus importo iš konkrečios teritorijos liberalizavimą. Kita vertus, kaip jau nurodžiau šios išvados 37 punkte, prekių ženklo suteikiamos teisės pasibaigia dėl jų savininko numanoma ar aiškaus sutikimo tik dėl tų produktų, dėl kurių šis sutikimas yra duotas. Galiausiai papildomai pažymėtina, kad *Schweppes* atsisakymas pasinaudoti savo teisėmis siekiant prieštarauti lygiagrečiam importui iš Jungtinės Karalystės į kai kurias teritorijas, kuriose yra registruoti jos prekių ženklai, atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pateiktą informaciją, neatrodo sisteminio pobūdžio ir apsiriboja tik vienu platinimo internetu kanalu.

69. Aptarus bendrovių *Red Paralela* pateiktus argumentus, dabar reikia išnagrinėti Komisijos teiginį.

⁵⁵ Pagal suformuotą jurisprudenciją teisės subjektai negali apgaule arba piktnaudžiaudami remtis Sąjungos teisės aktais ir nacionaliniai teismai gali kiekvienu atskiru atveju, remdamiesi objektyviais įrodymais, atsižvelgti į atitinkamų asmenų piktnaudžiavimą ar apgavystę, kad prirėkus neleistų pasinaudoti Sąjungos teisės nuostatomis, kuriomis remiamasi (žr. 1999 m. kovo 9 d. Sprendimo *Centros*, C-212/97, EU:C:1999:126, 25 punktą; 2006 m. vasario 21 d. Sprendimo *Halifax ir kt.*, C-255/02, EU:C:2006:121, 68 punktą ir 2007 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Tum ir Dari*, C-16/05, EU:C:2007:530, 64 punktą). Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad, siekiant įrodyti piktnaudžiavimą, būtinas, pirma, objektyvių aplinkybių, iš kurių matyti, kad nors formaliai Sąjungos teisės akte numatyta sąlyga įvykdyta, šio akto tikslas nepasiektas, visetas ir, antra, subjektyvus elementas, kurį sudaro siekis gauti naudos iš Sąjungos teisės akto, dirbtinai sukuriant sąlygas, numatytas šiai naudai gauti (2012 m. spalio 16 d. Sprendimo *Vengrija / Slovakija*, C-364/10, EU:C:2012:630, 58 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2014 m. kovo 12 d. Sprendimo *O. ir B.*, EU:C:2014:135, 58 punktą, taip pat žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *McCarthy ir kt.*, C-202/13, EU:C:2014:2450, 54 punktą).

70. Komisijos teigimu, prekių ženklo suteikiama teisė gali pasibaigti ne tik 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 34 punkte išvardytais atvejais, bet ir jei produktų, pažymėtų tapačiais lygiagrečiais prekių ženklais, gamybai ir išleidimui į apyvartą taikoma *viena prekybos politika ir strategija*, kurią įgyvendina šių prekių ženklų savininkai.

71. Manau, Teisingumo Teismas turėtų atkreipti dėmesį į šį teiginį.

72. Priešingai, nei teigia *Schweppes*, *Schweppes International* ir *Orangina Schweppes Holding*, šis teiginys atitinka 1994 m. birželio 22 d. Sprendime *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) suformuotą jurisprudenciją.

73. Nors 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) tekste nėra nieko, kas aiškiai rodytų, kad prekių ženklo suteikiama teisė gali pasibaigti kitais atvejais, nei išvardyti to sprendimo 34 punkte, Teisingumo Teismo pateikti motyvai nesunkiai įtikina, kad šis sąrašas tėra orientacinis.

74. Iš tiesų, kaip teisingai pabrėžia Komisija, kriterijus, kuriuo šiame sprendime remiamasi siekiant taikyti teisių pasibaigimo principą, jeigu nesutampa teisės į prekių ženklą importo valstybėje turintis asmuo ir prekių ženklų pažymėtas prekes į apyvartą eksporto valstybėje išleidęs asmuo, nurodo „ekonominių ryšių“ tarp šių dviejų asmenų buvimą.

75. Nors Teisingumo Teismas neapibrėžia sąvokos „ekonominiai ryšiai“, tiesiog nurodydamas, kad šie ryšiai egzistuoja trimis 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 34 punkte nurodytais atvejais, t. y. jeigu yra prekių ženklo licencija arba koncesija arba jeigu abu atitinkami subjektai priklauso tai pačiai grupei, to sprendimo motyvų ir Teisingumo Teismo vartojamų formuluočių logika šiuo klausimu kai ką atskleidžia.

76. Pirmiausia šiame sprendime matyti terminologijos pokyčiai, palyginti su ankstesne jurisprudencija. Nors ankstesniuose sprendimuose Teisingumo Teismas apie teisės prieštarauti trečiojo asmens EEE rinkai pateikiamų produktų importui pasibaigimą sprendė iš šio trečiojo asmens ir prekių ženklo turėtojo tarpusavio „teisinės ar ekonominės priklausomybės ryšių“ buvimo⁵⁶, 1994 m. birželio 22 d. Sprendime *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) jis jau nebevartoja šios formuluotės ir tiesiog nurodo „ekonominius ryšius“, o ši sąvoka leidžia apimti galimai platesnį įmonių tarpusavio prekybinių santykių spektrą⁵⁷.

77. Ši terminologijos raida koncepciniu požiūriu atspindi perėjimą nuo formalaus kriterijaus, kai prekių ženklo naudojimo kontrolė, kurios yra reikalaujama, kad teisė pasibaigtų, laikoma įmanoma tik jeigu atitinkamus subjektus sieja griežtos priklausomybės santykiai (egzistuoja nuosavybės ryšiai arba sutartys, kuriais įforminami pavaldumo santykiai, suteikiant vienai iš šalių valdymo arba vadovavimo teisę, ir kita šalis turi jai paklusti), prie labiau esminio kriterijaus, pagal kurį svarbu yra ne tiek šių subjektų palaikomų tarpusavio santykių pobūdis, kiek tai, kad dėl šių santykių prekių ženklas yra *bendrai kontroliuojamas*⁵⁸.

⁵⁶ Žr., be kita ko, 1985 m. liepos 9 d. Sprendimą *Pharmon* (19/84, EU:C:1985:304, 22 punktas) ir 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 12 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

⁵⁷ Pažymėtina, kad įvairiais atvejais Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje dėl prekių ženklų vartotojo panašias sąvokas, kurių ribas, atrodo, reikėtų suprasti lanksčiai. Žr., be kita ko, nuorodą į „komercinius ryšius“ arba „specialių ryšių“ 1999 m. vasario 23 d. Sprendime *BMW* (C-63/97, EU:C:1999:82, 51 punktas) ir 2005 m. kovo 17 d. Sprendime *Gillette Company ir Gillette Group Finland* (C-228/03, EU:C:2005:177, 42 punktas), „esminį ryšį prekybos veikloje“ 2002 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Arsenal Football Club* (C-206/01, EU:C:2002:651) ir 2004 m. lapkričio 16 d. Sprendime *Anheuser-Busch* (C-245/02, EU:C:2004:717, 60 punktas) arba sąvoką „ekonomiškai susijusi įmonė“ 2007 m. sausio 25 d. Sprendime *Adam Opel* (C-48/05, EU:C:2007:55, 60 punktas).

⁵⁸ Žr., be kita ko, 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 39 punktas).

78. Tačiau toks kriterijus gali apimti ne tik 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 34 punkte pateiktus klasikinius atvejus, kai prekių ženklo naudojimą kontroliuoja vienas asmuo (licencijos suteikėjas arba gamintojas) arba vieną ekonominį vienetą sudarantis subjektas (grupė), bet ir situacijas, kai šį naudojimą importo ir eksporto valstybėje *bendrai kontroliuoja* du atskiri asmenys, iš kurių kiekvienam priklauso nacionaliniu lygmeniu pripažįstamos teisės ir kurie, naudodami prekių ženklą, veikia kaip vienas ir tas pats interesų centras.

79. Tokiais atvejais, kaip ir nurodyti 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 34 punkte, prekių ženklas yra bendrai kontroliuojamas, o juo pažymėtų produktų gamybą ir išleidimą į apyvartą galima priskirti vienam sprendimų centrui. Šis kontrolės bendrumas neleidžia remtis nacionalinės teisės aktais dėl prekių ženklų siekiant apriboti šių produktų judėjimą⁵⁹.

80. Taigi jeigu du ar daugiau lygiagrečių prekių ženklų savininkų sudaro susitarimą siekdami bendrai kontroliuoti savo žymenų naudojimą, nesvarbu, ar jų kilmė bendra, ar ne, kiekvienas iš jų atsisako įgyvendinti savo teisę prieštarauti prekių ženklu pažymėtų produktų, kuriuos į prekybą eksporto valstybėje išleidžia vienas iš kitų susitarime dalyvaujančių savininkų, importui savo teritorijoje, ir reikia laikyti, kad šie produktai išleisti į apyvartą šiam savininkui sutikus.

81. Tačiau tam, kad toks teisių pasibaigimo poveikis atsirastų, būtina, kad susitarime būtų numatyta galimybė *tiesiogiai arba netiesiogiai nustatyti produktus, kurie yra žymimi prekių ženklų, ir kontroliuoti jų kokybę*. Šis 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 37 ir 38 punktuose ir 1990 m. spalio 17 d. Sprendime *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359) 13 punkte aiškiai išreikštas reikalavimas susijęs su esmine prekių ženklo, kaip juo žymimų prekių (arba paslaugų) komercinės kilmės rodiklio, funkcija. Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad jeigu prekių ženklą bendrai kontroliuoja du ar daugiau lygiagrečių teisių turėtojų, šią funkciją reikia suprasti taip, kad kilmė, kurią prekių ženklas yra skirtas užtikrinti, yra susijusi ne su už prekių gamybą atsakinga įmone, bet su centru, kuriame yra priimami su šių prekių pasiūla susiję strateginiai sprendimai.

82. Todėl, atsižvelgdamas į toliau pateiktą patikslinimą, susijusį su kontrolės objektu, ir pritardamas Komisijai, laikausi nuomonės, jog negalima atmesti, kad lygiagrečių prekių ženklų, atsiradusių suskaidžius vieną prekių ženklą po teritoriniu požiūriu apriboto jo perleidimo, savininkai gali būti laikomi „ekonomiškai susijusiais“ siekiant taikyti teisių pasibaigimo principą, jeigu jie koordinuoja savo prekybos politiką siekdami bendrai kontroliuoti savo atitinkamų prekių ženklų naudojimą⁶⁰.

83. Nemanau, kad šioje byloje pateikti argumentai galėtų paneigti šią poziciją.

84. Pirma, priešingai, nei buvo teigiama, tokia pozicija nekvestionuojamas 1990 m. spalio 17 d. Sprendimas *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359) ir 1994 m. birželio 22 d. Sprendimas *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261).

85. Iš tiesų šiuose sprendimuose pateiktai pozicijai nustatyta sąlyga, kad po perleidimo kiekvienas prekių ženklas, nepaisant jų bendros kilmės, *savarankiškai* atlieka savo funkciją užtikrinti, kad juo pažymėti produktai būtų kilę iš vieno šaltinio⁶¹. Tik jeigu ši sąlyga yra įvykdyta, teisę prieštarauti laisvam prekių ženklu pažymėtų produktų judėjimui, kuri šio prekių ženklo suskaidymo metu *nepriklauso pačiam* bendro prekių ženklo savininkui, galima pripažinti po šio suskaidymo atsiradusių

⁵⁹ Šiuo klausimu žr. 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261, 39 punktas).

⁶⁰ Pažymėtina, kad panašiai 2006 m. teigė *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apeliacinis teismas, Civilinių bylų skyrius, Anglija ir Velsas, Jungtinė Karalystė) (byloje *Doncaster Pharmaceutical Group Ltd v. Bolton Pharmaceutical 100 Ltd*. [2006] EWCA civ. 661. Kadangi šalys sudarė susitarimą, byloje prašymas priimti prejudicinį sprendimą nebuvo pateiktas.

⁶¹ Žr. 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359, 18 punktas).

lygiagrečių prekių ženklų savininkams ir taip uždrausti lygiagrečių prekybą šiais produktais, kuri buvo leidžiama iki perleidimo. Tačiau akivaizdu, kad ši sąlyga nėra įvykdyta, jeigu perleidėjas ir (arba) perėmėjas (-ai) susitaria bendrai naudoti savo prekių ženklus ir patvirtina komercinę strategiją, kuria siekia išsaugoti ir palaikyti savo žymenų bendro prekių ženklo įvaizdį rinkoje.

86. Teisių pasibaigimo principo taikymas tokiu atveju atitinka ne tik 1990 m. spalio 17 d. Sprendimą *HAG GF* (C-10/89, EU:C:1990:359) ir 1994 m. birželio 22 d. Sprendimą *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261), bet ir tikslą, kuriuo vadovaudamasis Teisingumo Teismas priėmė šiuos sprendimus, t. y. tikslą surasti tinkamą pusiausvyrą tarp konkuruojančių laisvo prekių judėjimo ir prekių ženklo suteikiamų teisių apsaugos tikslų. Kaip Teisingumo Teismas patikslino 1994 m. birželio 22 d. Sprendimo *IHT Internationale Heiztechnik ir Danzinger* (C-9/93, EU:C:1994:261) 39 punkte, Sutarties nuostatos dėl laisvo prekių judėjimo neleidžia taikyti nacionalinės teisės aktų, kuriais leidžiama remtis teise į prekių ženklą siekiant sukliudyti prekių ženklu, kurio naudojimas yra *bendrai kontroliuojamas*, pažymėto produkto laisvam judėjimui. Iš tiesų teisės į prekių ženklą tikslas nėra leisti savininkams padalyti nacionalines rinkas ir taip skatinti išlaikyti tarp valstybių narių galinčius egzistuoti kainų skirtumus⁶².

87. Antra, negalima prieštarauti, kad lygiagrečių prekių ženklų savininkų, kurie susitaria bendrai valdyti savo žymenis, santykio negalima prilyginti licenciaro ir licenciatų, gamintojo ir jo koncesininkų arba tai pačiai grupei priklausančių bendrovių tarpusavio santykiams. Iš tiesų, kaip jau pažymėjau pirmiau šioje išvadoje, teisės pasibaigia dėl iš visų šių santykių kylančios prekių ženklo kontrolės bendrumo, o ne dėl formalių jų aspektų.

88. Žinoma, prekių ženklo savininkas gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą, kai jo licenciatas, koncesininkas arba tos pačios grupės bendrovė pirmą kartą išleidžia prekių ženklu pažymėtą produktą į apyvartą, tačiau taip nėra tuo atveju, kai prekes į apyvartą išleidžia lygiagretaus prekių ženklo savininkas. Nesant tokios naudos, galima ginčyti, ar iš tikrųjų įvyko išleidimas į apyvartą, galintis nulemti prekių ženklo savininko teisės pasibaigimą. Atrodo, kad tam suteikia pagrindą šios išvados 30 punkte nurodyta jurisprudencija, susijusi su sąvoka „naudojimas komercinėje veikloje“.

89. Šiuo klausimu pažymėtina, kad atlygio gavimas pirmą kartą išleidžiant produktą į apyvartą, skirtingai, nei kitų intelektinės ar pramoninės nuosavybės objektų, pavyzdžiui, patento, atveju, nėra konkretus teisės į prekių ženklą tikslas, nes jis, kaip jau nurodžiau pirmiau, yra „teisė naudoti prekių ženklą pirmą kartą prekę išleidžiant į apyvartą“⁶³. Iš to darytina išvada, kad, kaip generalinis advokatas F. Jacobs pažymėjo savo išvados byloje *Bristol-Myers Squibb ir kt.* (C-427/93, C-429/93, C-436/93, C-71/94 ir C-232/94, EU:C:1995:440) 61 punkte, teisės pasibaigimo principo taikymui svarbu ne tai, ar teisės turėtojas gauna teisingą atlygį iš pardavimo, bet tai, ar jis sutinka su šiuo pardavimu. Todėl šios išvados 30 punkte nurodytą jurisprudenciją reikia laikyti skirta momentui, nuo kada prekių ženklu pažymėti produktai yra išleidžiami į apyvartą, patikslinti, o ne būtinajai teisės pasibaigimo sąlygai nustatyti⁶⁴.

90. Trečia, priešingai, nei teigia, be kita ko, *Schweppes*, teritoriniu požiūriu apribotu prekių ženklo perleidimu, kaip leistina teisių į prekių ženklą perleidimo sistema, nebūtų suabejota, jeigu Teisingumo Teismas, kaip siūlau, vadovautųsi Komisijos palaikoma pozicija. Iš tiesų šio perleidimo šalims leidžiama, jeigu jos laikosi konkurencijos taisyklių, numatyti abipusį pardavimo jų atitinkamose teritorijose draudimą, kaip yra dėl išimtinės licencijos sutarties. Tada prekių ženklu pažymėtų produktų judėjimas iš vienos teritorijos į kitą nepažeidžiant perleidimo sutarties būtų įmanomas tik jeigu importo operaciją atliktų trečiasis asmuo.

62 Taip pat žr. 1996 m. liepos 11 d. Sprendimą *MPA Pharma* (C-232/94, EU:C:1996:289, 19 punktą).

63 Žr. šios išvados 28 punktą.

64 Vis dėlto žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *L'Oréal ir kt.* (C-324/09, EU:C:2010:757, 47 ir 73 punktai).

91. Ketvirta, ir tai yra keblėsnis aspektas, Teisingumo Teisme iškilo diskusija, kam tenka pareiga įrodyti lygiagrečių prekių ženklų savininkų koordinavimo buvimą, galintį nulemti kontrolės bendrumą pagal pirmiau patikslintą sąvoką.

92. Pirmia, kadangi trečiajam asmeniui gali būti objektyviai sunku pateikti tokius įrodymus, atrodo pagrįsta, kaip siūlo Komisija, taikyti taisyklę, pagal kurią iš esmės būtent lygiagretus importuotojas turi įrodyti faktines aplinkybes, pateisinančias prekių ženklo suteikiamų teisių pasibaigimą⁶⁵. Šiuo klausimu primenu, kad Teisingumo Teismas leidžia perkelti įrodinėjimo pareigą, jeigu, pavyzdžiui, šios taisyklės taikymas leistų prekių ženklo savininkui padalyti nacionalines rinkas ir taip padėti išlaikyti tarp valstybių narių galinčius egzistuoti kainų skirtumus⁶⁶.

93. Antra, kaip prašo grupės *Schweppes* bendrovės, reikia nustatyti aiškias įrodinėjimo taisykles, nes kitaip susidaro netikrumo situacija, kuri kenkia lygiagrečių nacionalinių prekių ženklų savininkams.

94. Vis dėlto, nors tokiose situacijose, kurios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, būtų perteklinis dalykas reikalauti, kad lygiagretus importuotojas pateiktų įrodymus, jog prekių ženklas eksporto ir importo valstybėje yra bendrai kontroliuojamas, jam taip pat tektų pateikti visus tikslus ir nuoseklius įrodymus, leidžiančius spręsti apie tokios kontrolės buvimą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo apibūdintos ir šios išvados 10 punkte nurodytos faktinės aplinkybės gali būti tokie įrodymai.

95. Esant tikslų ir nuoseklių įrodymų visetui, savininkas, ketinantis prieštarauti prekių ženklu pažymėtų produktų importui į jo teritoriją, turės įrodyti, kad su prekių ženklo savininku eksporto valstybėje nebuvo susitarta ar koordinuota siekiant prekių ženklu taikyti bendrą kontrolę.

96. Nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes ir prireikus paprašęs pateikti perleidimo sutartį ir kitus reikšmingus dokumentus, skirtus lygiagrečių prekių ženklų savininkus siejantiems tarpusavio ryšiams nustatyti, turės įvertinti, ar dėl nagrinėjamų produktų yra įvykdytos prekių ženklo savininko teisės pasibaigimo importo valstybėje narėje sąlygos.

97. Šiuo klausimu svarbu priminti, kad šias sąlygas galima laikyti įvykdytomis tik jeigu bendra prekių ženklo kontrolė suteikia ją įgyvendinantiems asmenims galimybę tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti prekių ženklu žymimus produktus ir kontroliuoti jų kokybę.

Atsakymai į prejudicinius klausimus

98. Remdamasis pirmiau pateikta analize, manau, kad į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prejudicinius klausimus reikia bendrai atsakyti taip: SESV 36 straipsniu ir Direktyvos 2008/95 7 straipsnio 1 dalimi draudžiama nacionalinio prekių ženklo savininko licenciatui remtis išimtinė teise, kuri jam priklauso pagal valstybės narės, kurioje šis prekių ženklas yra įregistruotas, teisės aktus, siekiant prieštarauti tapačiu prekių ženklu pažymėtų produktų, kilusių iš kitos valstybės narės, importui ir (arba) išleidimui į apyvertą įregistravimo valstybėje narėje, jei šio prekių ženklo, kuris anksčiau priklausė grupei, kuriai priklauso ir prekių ženklo savininkas importo valstybėje, ir jo licenciatas, savininkas yra trečiasis asmuo, įgijęs teises į šį prekių ženklą dėl perleidimo, jeigu, atsižvelgiant į prekių ženklo savininką importo valstybėje ir prekių ženklo savininką eksporto valstybėje siejančius ekonominius ryšius, matyti, kad šie prekių ženklai yra bendrai kontroliuojami ir kad prekių ženklo savininkas importo valstybėje turi galimybę tiesiogiai arba netiesiogiai nustatyti eksporto valstybėje prekių ženklu pažymėtus produktus ir kontroliuoti jų kokybę.

65 Žr. 2003 m. balandžio 8 d. Sprendimą *Van Doren + Q* (C-244/00, EU:C:2003:204, 35 ir 36 punktai).

66 Žr. 2003 m. balandžio 8 d. Sprendimą *Van Doren + Q* (C-244/00, EU:C:2003:204, 38 punktą), kuriame nurodomos situacijos, kai prekių ženklo savininkas savo produktus pateikia į EEE rinką taikydamas išimtinio platinimo sistemą.

Išvada

99. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Juzgado de lo Mercantil n 8 de Barcelona* (Barselonos komercinių bylų teismas Nr. 8, Ispanija) užduotus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

SESV 36 straipsniu ir 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/95/EB valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti 7 straipsnio 1 dalimi draudžiama nacionalinio prekių ženklo savininko licenciatui remtis išimtaine teise, kuri jam priklauso pagal valstybės narės, kurioje šis prekių ženklas yra įregistruotas, teisės aktus, siekiant prieštarauti tapačiu prekių ženklu pažymėtų produktų, kilusių iš kitos valstybės narės, importui ir (arba) išleidimui į apyvartą įregistravimo valstybėje narėje, jei šio prekių ženklo, kuris anksčiau priklausė grupei, kuriai priklauso ir prekių ženklo savininkas importo valstybėje, ir jo licenciatas, savininkas yra trečiasis asmuo, įgijęs teises į šį prekių ženklą dėl perleidimo, jeigu, atsižvelgiant į prekių ženklo savininką importo valstybėje ir prekių ženklo savininką eksporto valstybėje siejančius ekonominius ryšius, matyti, kad šie prekių ženklai yra bendrai kontroliuojami ir kad prekių ženklo savininkas importo valstybėje turi galimybę tiesiogiai arba netiesiogiai nustatyti eksporto valstybėje prekių ženklu pažymėtus produktus ir kontroliuoti jų kokybę.